

vor Side selvfølgelig agter at stemme for det foreliggende Lovforslag og anbefaler alle at gøre det.

Konseilspræsidenten (Zahle): Jeg kan slutte mig til den Beklagelse, der er udtalt over, at det er nødvendigt, at man udsætter Grundlovens Ikrafttræden; men det er efter de foreliggende Forhold en Nødvendighed. Jeg skal i den Henseende henvide til de Udtalelser, som er fremsatte paa det lukkede Rigsdagsmøde, og de Forhandlinger, som har været førte med 21-Mands Udvalget. Det gør mig kun ondt, at disse ikke har kunnet virke overbevisende paa alle Rigsdagens Medlemmer.

Klaus Berntsen: Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Povlsen) var saa elskværdig at minde mig om et Foredrag, jeg holdt i Fjor i Juli Maaned ovre i Jylland, og det har jo glædet mig at se først „Social-Demokraten“ aftrykke dette gode Foredrag, og jeg har ogsaa glædet mig over at se, at det gaar rundt i Landets Højreblade i denne Tid. Jeg vedkender mig, hvad jeg sagde den Gang. Saadan laa Situationen den Gang. Men siden den Gang, jeg holdt det Foredrag, er der fra Ministeriet, baade fra Konseilspræsidenten og fra Indenrigsministeren og fra flere Ministres Side, offentlig udtalt, at man ønskede Valg. Og naar Ministeriet har ønsket Valg — og jeg maa jo gaa ud fra, at Ministeriet er den eneste Faktor i den lovgivende Forsamling, der kan overse Situationen udadtil —, saa har jeg sluttet mig til det Standpunkt, og jeg beklager kun, at Ministeriet nu atter har forladt det. Men det har ikke givet mig Anledning til at forlade det Standpunkt, som jeg indtog i Henhold til, hvad jeg troede at være enig baade med den høje Regering og med Regeringspartierne om, idet jeg virkelig ikke kan se, at hvad der er sagt i de hemmelige Møder, indeholder nogen som helst virkelig Grund til, at man ikke skulde kunne holde Valg efter den nye Grundlov.

Hvad angaar det, det ærede Medlem fra Randers Amts 4de Valgkreds endvideresagde, at den midlertidige Grundlovsbestemmelse i den nye Grundlov af 5. Juni forrige Aar er vedtaget under Forudsætning af, at man ikke skulde holde Valg, saa længe Krigen varede, saa maa jeg sige, at denne Forudsætning kender jeg ikke noget til udover, hvad jeg har hørt nu bagefter. Jeg ser

nok, at Højre i sin Skrivelse har nævnt, at da de førte de hemmelige Underhandlinger med nogle af Ministeriets Medlemmer, saa var det ud fra den Forudsætning; men den Forudsætning kan dog ikke have været bindende for Ministeriet, naar Ministeriet i Slutningen af forrige Aar og i Begyndelsen af dette Aar har udtalt Ønsket om at afholde Valg, hvis ikke ekstraordinære Omstændigheder forhindrede det. Et saadant Ønske vilde Ministeriet selvfølgelig ikke have udtalt, hvis det deri saa et Brud paa de Forudsætninger, som de hemmelige Aftaler i sin Tid maatte have paalagt det.

Det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger) spurgte mig, om noget Lovforslag var vedtaget i dette Ting, med Hensyn til hvilket vi har skilt os fra Ministeriet, medens Højre ikke har sluttet sig til os. Det har jeg jo ikke paastaet. Det, jeg har paastaet, er, at det er mærkeligt, at det konservative Parti i sin Resolution udtaler en saadan Fordømmelsesdom over dette Ministerium, at man skulde tro, at det ønskede at skifte Ministerium jo før jo heller, medens det samme Parti her gaar og lader som ingenting og stemmer for Udsættelsen af Valg, saa længe Krigen varer. For det bliver jo Resultatet. Hvis Krigen ikke er endt i 1918, ved jeg ikke, hvad man saa hitter paa. Saa skal der jo være Valg efter den gamle Grundlov; hvis vi sidder med den til den Tid, saa kan man jo slet ikke komme uden om det. Men Situationen kan om 2 Aar maaske blive vanskeligere at holde Valg under, end den er i dette Øjeblik. Det er jo ikke nok, at Krigen ender, men der kommer jo derefter et Opgør Magterne imellem, og de Forhandlinger, der saa vil blive ført imellem Magterne om et nyt Europaskort, kan maaske komme til at medføre saadanne Forhold, at det kan være meget vanskeligere for det danske Folk til den Tid at holde Valg. Derfor synes jeg, at nu kan der ingen Fare være. Og desuden: havde vi ikke vedtaget den nye Grundlov, som vi vedtog i Fjor, saa skulde vi jo efter den gamle Grundlov have holdt Valg i Aar; der var ikke nogen Vej udenom det. Men kunde man holde Valg i Aar efter den gamle Grundlov, hvorfor skulde man saa ikke kunne holde Valg efter den nye Grundlov? Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg kun vilde motivere den Stilling, som Venstre indtager overfor det foreliggende Lovforslag.